

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

DWST-WSST-CKW-0401-488/12

Warszawa, 2012 – 12 – 27

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wplynięcie dn. 28.12.2012r

nr. 6235 podpis. M. Potęć

P. R. Dziej
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 31.12.2012
nr. 11060 podpis. *[Signature]*

Stanowiony Panię Marszałku,
odpowiadając na oświadczenie Senatora RP Pana Jana Marii Jackowskiego (BPS-043-22-857/12) w sprawie wydatków gmin na oświatę, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

O zakresie, sposobie i źródle finansowania zadań oświatowych przesądzają przepisy art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), w myśl których środki niezbędne na realizację zadań oświatowych, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 167 ust. 2 Konstytucji RP dochodami jednostek samorządu terytorialnego są: dochody własne, subwencje ogólne (w tym część oświatowa tej subwencji) oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Żaden z powyższych przepisów nie wskazuje, ani też nie zapewnia, że subwencja z budżetu państwa ma pokrywać w całości wydatki oświatowe jednostek samorządu terytorialnego. Stanowi ona jedno ze źródeł finansowania tych zadań, obok dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Stosownie do art. 27 i art. 28 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późn. zm.) sposób ustalania subwencji oświatowej jest wprost przesądzony ustawą, a kwota subwencji określana jest corocznie w ustawie budżetowej. Podstawą działań

zmierzających do zaplanowania w kolejnych latach budżetowych środków ujmowanych w części oświatowej subwencji ogólnej stanowi przepis art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. W świetle powyższego, kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych.

Określona w ustawie budżetowej na rok 2013 uchwalonej przez Sejm RP w dniu 12 grudnia 2012 r. w części 82 – „Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego” dział 758 – „Różne rozliczenia”, rozdział 75801 – „Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego” została zaplanowana kwota 39.509.195 tys. zł. Jest ona wyższa w stosunku do kwoty części oświatowej subwencji ogólnej uwzględnionej w ustawie budżetowej na rok 2012 o 798.100 tys. zł, tj. o 2,1 %, a w stosunku do przewidywanego wykonania subwencji w roku 2012 o 348.100 tys. zł, tj. o 0,9 %.

Wzrost planowanej na rok 2013 kwoty części oświatowej subwencji ogólnej w stosunku do kwoty subwencji z roku bazowego (2012) związany jest ze skutkami przechodzącymi podwyżki wynagrodzeń nauczycieli o 3,8 % wdrożonej od września 2012 r. oraz skutkami prognozowanych zmian w liczbie i strukturze etatów – w podziale na stopnie awansu zawodowego – nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem skutków wzrostu składki rentowej w roku 2012.

Uwzględniony w naliczeniu planowanych kwot części oświatowej subwencji ogólnej na 2013 r. finansowy standard „A” wynosił 5.193,1642 zł i jest wyższy od przyjętego na rok 2012 o 5,07 %.

Ponadto uprzejmie informuję, że ostateczne kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013 dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego będą mogły być zwiększone ze środków 0,4 % rezerwy. Środki tej rezerwy dzielone będą na podstawie kryteriów jej rozdysponowania, ustalanych corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania po przeprowadzeniu uzgodnień z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ze Stroną

Samorządową Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Przygotowany w Ministerstwie Edukacji Narodowej projekt nowych rozwiązań prawnych zawiera propozycję wsparcia finansowego dla gmin w realizacji zadań dotyczących wychowania przedszkolnego, którego celem jest zmniejszenie obciążeń finansowych dla rodziców oraz zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego, a także podniesienie jakości wychowania przedszkolnego.

Docelowo opłaty za każdą dodatkową godzinę pobytu dzieci w przedszkolu, ponad czas bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki, powinny wynosić nie więcej niż 1 zł. Trzeba przy tym podkreślić, że proponowane rozwiązanie jest tak zaprojektowane, by zyskali na nim zarówno rodzice, jak i jednostki samorządu terytorialnego, w tym zwłaszcza o najniższym wskaźniku dochodów podatkowych na mieszkańca oraz na terenach wiejskich.

Wsparcie z budżetu państwa edukacji przedszkolnej jest traktowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, jako działanie priorytetowe. W projekcie budżetu na 2013 r. rząd zaplanował w rezerwie celowej nr 76 „Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego” środki na ten cel w wysokości 320 mln zł. W kolejnych latach zaplanowano środki w wysokości: w 2014 r. – 1 148 tys. zł; w 2015 r. – 1 703 tys. zł, a w 2016 r. – 1 747 tys. zł.

Uprzejmie informuję, że w związku z planowanymi rozwiązaniami zostały wykonane symulacje finansowe dotyczące ich wpływu na budżety gmin. Przeanalizowana została sytuacja wszystkich gmin w Polsce. Podział środków przeznaczonych na dotację pomiędzy poszczególne gminy dokonywany będzie z uwzględnieniem kwoty rocznej dotacji (przypadającej na jedno dziecko) oraz liczbę dzieci w wieku 2-5 lat korzystających z wychowania przedszkolnego według stanu na dzień 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji w danej gminie.

Jednocześnie uprzejmie informuje, że planowana w projekcie dotacja celowa przekazana gminom zapewni środki finansowe na:

- rozwój wychowania przedszkolnego, w tym na zwiększenie liczby miejsc i poprawę warunków wychowania przedszkolnego, co jest niezbędne w związku z przyznaniem od dnia 1 września 2014 r. dzieciom 4-letnim, a od dnia 1 września 2016 r. także dzieciom 3-letnim, prawa do wychowania przedszkolnego w przedszkolu publicznym, innej publicznej formie wychowania przedszkolnego lub przedszkolu niepublicznym dotowanym w wysokości 100%;
- sfinansowanie części opłat ponoszonych dotychczas przez rodziców, w związku z ustawowym ograniczeniem wysokości opłaty za każdą godzinę zajęć wychowania przedszkolnego przekraczającą ustalony przez radę gminy czas bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki;
- sfinansowanie dodatkowych wydatków gmin związanych ze zwiększeniem wysokości dotacji dla przedszkoli niepublicznych dotowanych w 100%, w tym do pobierania od rodziców opłat ograniczonych ustawowo tak, jak w przedszkolach publicznych;
- podniesienie jakości edukacji przedszkolnej.

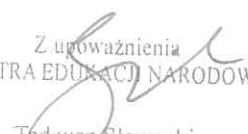
Przeprowadzone analizy i symulacje pozwalają na stwierdzenie, że planowane kwoty w pełni pokryją koszty związane z ustawowym obniżeniem opłat ponoszonych przez rodziców, pozwoli także na przeznaczenie pewnych środków na rozwój wychowania przedszkolnego. Procentowy udział środków przeznaczonych na sfinansowanie skutków ustawowego ograniczenia opłat ponoszonych przez rodziców będzie zależał od lokalnych czynników występujących w danej gminie. W gminach, w których duży odsetek dzieci przebywa w przedszkolu ponad czas bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki, a wysokość opłat przekracza średnią krajową, dotacja zostanie przeznaczona przede wszystkim na pokrycie kosztów związanych z obniżeniem opłaty za godzinę pobytu dziecka w przedszkolu ponad bezpłatny czas nauczania, wychowania i opieki oraz kosztów zwiększonych dotacji dla przedszkoli niepublicznych dotowanych 100%.

W gminach, w których ta opłata jest niższa od średniej krajowej (są to przede wszystkim gminy wiejskie i o niskim dochodzie na mieszkańca), oraz w gminach, w których dzieci korzystają w dużej mierze tylko z bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki, dotacja w większości będzie mogła być przeznaczona na tworzenie nowych miejsc w przedszkolach publicznych lub niepublicznych dotowanych w 100%, a także na wydłużenie czasu pobytu dziecka w przedszkolu.

Odpowiadając na problem dotyczący obligatoryjnego wydłużania czasu funkcjonowania świetlic, uprzejmie informuję, że brak jest przepisów określających czas funkcjonowania świetlic. Szczegółowe warunki funkcjonowania świetlicy szkolnej określa statut szkoły. Zatem od organu prowadzącego szkołę i dyrektora szkoły należy obowiązek zorganizowania i prawidłowego funkcjonowania świetlicy dostosowanego do czasu pracy rodziców.

Ministerstwo Edukacji Narodowej nie jest uprawnione do sprawowania nadzoru oraz kontrolowania jednostek samorządu terytorialnego będących organami prowadzącymi dla placówek publicznych. Zgodnie z konstytucją RP oraz przepisami ustaw samorządowych, jednostki samorządu terytorialnego działają samodzielnie na podstawie własnego budżetu.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Tadeusz Stawecki
SEKRETARZ STANU